

Bir Medeni Şehir Düşü

Taha Çağlarođlu

Hayalimizdeki medeni bir şehir ki bu muhteşem tabloda hürmet ve merhametten doğan masumane tebessüm; fesahat, yani güzel, akıcı, açık konuşabilme ve melâhatten, güzellik ve şirinlikten oluşan ruhanî tat var.

Bütün soruların karşılığını arayan bir üniversitenin kalbindeydik. Zaman zaman yabancı bir ülkenin şehrine düşüyorduk; hayatın burasında bir sözlük arıyorduk. Hayat bir koşuşturmadır; şevk onun bineğidir. Şiddetli düşman ümitsizliktir.

Fakültenin iç yüzünde bir medeni şehir tasavvuru arıyorduk. Öyle bir ortam ki hayâ ve hamiyetten dolayı yüz kızarması var. Edep, namus duygusu ve bu konudaki gayretten dolayı yüzler kızarıyor. ‘Hamiyet’ : Her alandaki cehd, gayret, himmet.

Düşe kalka gidiyor ve bir cevher buluyorduk: Başkasına üstün gelmek hevesi, bir zorbalıktır. Bu zorbalık, himmetin başına vurur; onu atından düşürür. O düşmana karşı “Allah için olunuz.” kılıcını kullanınız.

Medeni şehre suikast düzenleyen casuslar da pek çoktu. İçimiz/ kalbimiz casus doluydu. Gizli teröristlerden biri dikkatsizliğimiz. Dikkatsizliğimizden ve yabancılaşmış, zararlı seciyelerini almamızdan, ‘nefsî, nefsi’ dememizden, milletin menfaatini düşünmeyip şahsi menfaati düşünmemizden dolayı bin adam, bir adam hükmüne geliyordu.

Sonra bir düşman; acelecilik, sabırsızlık çıkıyor, himmetin ayağını kaydırıyordu. “Sabırlı olun, sabır yarışında düşmanlarınızı geri bırakınız.” ilkesini arıyorduk. Hayalimizdeki medeni bir şehir ki bu muhteşem tabloda hürmet ve merhametten doğan masumane tebessüm; fesahat, yani güzel, akıcı, açık konuşabilme ve melâhatten, güzellik ve şirinlikten oluşan ruhanî tat var.

Aslında insan, diğer insanların haklarını korumaya memurdu. Fıtraten medeniydi. Başkasının tembelliğine bakmamak lazımdır. Tevekkül etmek isteyen, Allah’a güvenmelidir.

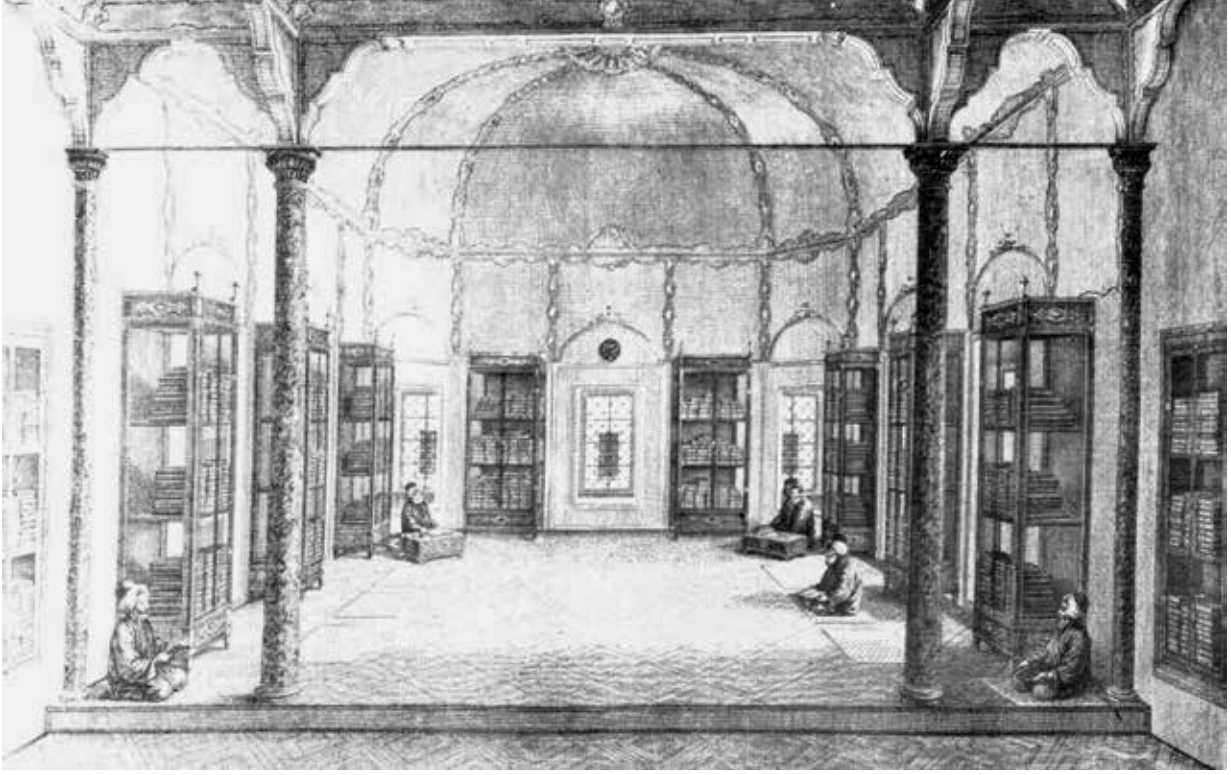
Güzel bir iletişim, duygu ve düşünceleri açıkça, rahatlıkla, hakaretsiz ve şiddetsiz ifade etmekten doğan halâvet, tatlı bir ortam var. Gençlik coşkusu ve bahar neşesinden doğan, kâinatın her an yeniden yaratıldığı inancından yansıyan bilinç, semavî neşe, her yanımızı kaplamış.

Vicdanlarımız kanadıkça sonsuza açılıyorduk. Biz doğru yolda oldukça, zarara uğramıyorduk. Bir ses: Dosdoğru olmak neyse işte öyle ol. Efendine amirlik taslama.

Fanilerin gitmesinden kaynaklanan mahbubane, güleç hüzünden ve seherin, yeninin, nimetin getirdiği ferahlıktan oluşan melekûti lezzet yani bütün doğuşların ve batışların, gelenlerin ve gidenlerin, verilenlerin ve alınanların gayb âlemiyle ilgili olduğu, tesadüfi olmadığı hususunda hissedilen lezzet, dem ve damarlara işlemiş.

Rahat meyli, insanı sefalet zindanına atar. İnsan için ancak çalıştığının karşılığı var. İbrahim Hakkı’nın “Mevlâ görelim neyler/Neylerse güzel eyler” ve Yunus’un “Her dem yeni doğarız/Bizden kim usanası” dizeleri, terennüm edilir ruhlarda. Saf güzellik ve varlıklarda parlayarak tecelli eden mukaddes süs birleşerek, uyum hâlinde bir gökkuşağının deruni ahengini oluşturmuş. Meşakkatte rahat var. Rahat zahmettedir, zahmet rahattadır. Fıtratı coşkun olan insanın rahatı çalışmada, çabadadır.

Bütün bu güzel özelliklerin bir araya gelmesiyle ortaya muhteşem bir nuranî renk çıkar;

bunun temeli de fikirlerin bağdaşmasıyla/kafa kafaya vermekle, o da marifetin, bilginin elektrik ışınlarıyla olur. Bu muhteşem nuranî renk, içinde gökkuşağı gibi her rengi barındırmasına rağmen, tek bir renk gibi görünür. Doğudan batıya tüm İslâm âlemini kuşatan mutluluk kâbesinin yüksek kubbesi altındaki marifet/maarif ortamı ne kadar da hoştur!

Medeniyet ve fazilet çarşısında... cephesinde insan yazılan... iki ayak üstünde olan... sandık içindeki... üstüne kalp yazılan... siyah veya pırlanta gibi parlak olan bir kutuda... şifa veren ilaç... aydınlatan ışık: İman, muhabbet, sadakat, hamiyet. Fakültede bir define bulduk: Yüksek tâk (kemer/ kubbe) ; özel günlerdeki, festival ve bayramlardaki coşku ve mutluluğu simgeler; tâklar yazı ve çiçeklerle süslenir. Gökkuşağı ise, yaya benzer; rengârenktir; yağmurdan/rahmetten sonra, yağmur ve güneş ortasında, ümmetin (müspet) ihtilâfındaki rahmeti çağrıştıracak tarzda göz kamaştırıcı.

“İnsan insanın kurdudur.” dediler. İnsan insanın tesellisi, medeniyeti.

Estetik tarihini araştırırken karşıma şu cümleler çıktı bir yakaza âleminde: Allah’ın isimleri güzeldir. Güzelden güzel sonuçlar çıkar. İbrahim Hakkî’nin “Mevlâ görelim neyler/ Neylerse güzel eyler” sözü, birçok hikmet güzelliğini ifade eden

bir sözdür. İnsanın yapıp ettiklerinin güzeylem kategorisine girmesi için de bu isimlere ayna olmakla doğru orantılı. Bir çocuğun, kendisine zulmeden annesine karşı tavrının güzeylem sınırlarına girmesi nasıl mümkün olabilecektir? Ya dostundan gördüğü yanlış veya kötü muameleye karşı tepkisi?

Bir saat sonra bir kalp ameliyatına girecek hastaya söylenecek sözler, güzeylemin neresinde olabilir? Nasıl? Hasta açısından da benzer bir durum var:

Ne yapmalı, ne demeli, ne düşünmeli? Sonsuzluğun ışıltılı, saf yüzü hangi müzikte, hangi şiirde, tavır koymanın hangi sesinde, sözünde tezahür edecektir? İki saat önce babası vefat eden çocukla göz göze gelen kişinin bakışları, neler söyler güzeylem içre?

İnsanın en acılı günlerinde mi aksedecektir sanki güzel isimler hayatlarımıza? Yoksa sağlıklı, saadetli zamanlarında mı? Hayata bir bütün olarak bakmadığımız sürece bu ikilemi yaşayacağız elbette. Biraz korku ve açıklıkla, mallar, canlar ve ürünlerden eksiklikle deneneceğimizi unutmak, bize pahalıya patlayacak.

Bütün soruların karşılığını arayan bir üniversitenin kalbindeydik. Zaman zaman yabancı bir ülkenin şehrine düşüyorduk; hayatın burasında bir sözlük var.

Nar Diyarı Karaköprü

Bir zamanlar Karaköprü'de Boncuk narı, Çekirdeksiz nar, Devedışı narı, Gök Milesi, Kara nar, Karaköprü narı, Katırbaşı narı yetişirdi. Bunlar tatlı, mayhoş ve ekşi olup tadından yenmezdi.